

Officerare från det svenska flygvapnet har deltagit i stabsövningen Cooperative Chance, som genomfördes i Slovakien. I övningen, som genomfördes i Partnerskap för Freds anda, övades sven-skarna att verka i olika ledningsfunktioner i samband med en fredsbevarande operation.

Det var som ett led i den fortsatta kompetensutvecklingen inom flygvapnet inför framtida internationella uppgifter som fem svenska flygvapenofficerare deltog i stabsövningen Cooperative Chance 2000 (COCH 2000). I övningen, som genomfördes i Slovakien under tio dagar i april, deltog 18 nationer.

Svensk kontingentchef var överstelöjtnant **Rolf Rimsby**, Flygkommando Syd, som under övningen tjänstgjorde som Deputy Chief Current Operations (ställföreträdande chef för pågående operationer). Eftersom Sverige i planeringsskedet hade uttryckt intresse av att bemanna positioner inom luftrumskoordinering, luftrumsbevakning, flygspaning samt luftförsvar, erbjöds ett antal officerare med denna kompetens från olika förband att delta.

Bilder: Marcus Björkgren

Ledning av svenskt stridsflyg internationellt

Svenskar i utländsk stabsövning

Funktionen Air Space Management (ASM) (luftrumskoordinering) kom att bemannas av flygkommandoflygledare

S-O Drejning, från Flygkommando Mitt, medan Air Space Command And Control/Airborne Early Warning (ASACS/AEW) (luftrumsbevakning och stridsledning/flygburen radar) bemannades av major **Stefan Svensson** från F 10 i Ängelholm.

Svensk representation inom taktisk flygspaning – Tactical Air Reconnaissance (TAR) – utgjordes av major **Michael Lagnebäck**, som är taktik- och systemofficer vid F 21 i Luleå. Eftersom detta också var den första internationella stabsövning där det spelades med JAS 39 Gripen, kom Air Defense (AD) (jaktförsvar) att representeras av artikelförfattaren.

Målsättningen med COCH 2000 var att ytterligare utveckla interoperabilitet och samarbetsförmåga på ledningsnivå mellan flygstridskrafter från såväl Nato som PFF-länder. Detta genom utförandet av de flygrelaterade delarna av en fredsbevarande

Övningen Cooperative Chance hade ett övningsscenario som gick ut på att övervaka en flygförbudszon.

Modern stabsmiljö präglas av officerare framför datorer, datorer, datorer ...

operation (Peace Support Operation, PSO) samt humanitär hjälp/katastrofhjälp (Humanitarian Aid/Disaster Relief Operation, HADRO).

Som vanligt i PFF-sammanhang lades stor vikt vid den sociala delen av programmet, där många värdefulla personkontakter knöts. Det övergripande intrycket från COCH 2000 är att övningen var utmärkt organiserad och att den gav en mycket god inblick i hur en JFACC (Joint Force Air Component Commander) och ett AOC (Air Operation Center) fungerar.

Rollspelet

Scenariot för övningen var att ett fiktivt tidigare land fredligt delats upp i fem självständiga nationer. Som en följd av etniska, ekonomiska och politiska motsättningar mellan två av de nya nationerna uppstod efterhand öppna stridshandlingar mellan dem. Båda länderna var i spelet geografiskt belägna inom det nuvarande Slovakien.

Efter en FN-resolution organiserades en Nato/PFF-ledd fredsbevarande operation. Nordatlantiska rådet (North Atlantic Council, NAC) utsåg överbefälhavaren för Europakommandot (Supreme Allied Commander Europe, SACEUR) att planera operationen. SACEUR delegerade uppdraget att upprätta en multinationell insatsstyrka (Combined Joint Task Force,

CJTF) till befälhavaren för norra Europa-kommandot (Chief In Command Allied Forces North, CINCNORTH) som i sin tur uppdrog åt Commander AIRNORTH att vara befälhavare för luftstridskrafterna inom den multinationella insatsstyrkan JFACC.

Efter det att ett fredsavtal slutits mellan de stridande parterna upprättade JFACC med sin stab, inkluderande ett Deployable Combined Air Operation Center, DCAOC (Deployerbar integrerad luftstridscentral), sitt högkvarter i staden Zvolen i Slovakien.

Språkkunskaper viktigt

Av övningstekniska skäl var inte hela JFACC stab organiserad under övningen, men ett komplett AOC etablerades. Sammanlagt var drygt 400 personer direkt engagerade i övningen, vilket gör COCH 2000 till en av årets större flygrelaterade stabsövningar i Europa. Det märktes inte minst vid ett besök som arrangerades av Commander AIRNORTH, den amerikanska generalen Martin, där en stor del av nyckelpersonerna från Europas flygvapen deltog.

Övningen hade föregåtts av sedvanliga planeringskonferenser och en tredagars workshop (WS) i Ramstein, Tyskland. I workshopen deltog samtliga övningsdeltagare som sedan kom att tjänstgöra i AOC

och de instruktörer ur Nato som vi sedan arbetade ihop med under övningen. Workshopen utgjorde en bra utbildning i övningens syfte och målsättning. Genomgångarna var professionellt utförda och den praktiska träningen med det gemensamma ledningssystemet ICC var bra.

För att kunna bidra till övningar av detta slag på ett adekvat sätt samt att själv kunna tillgodogöra sig delgiven information, krävs det mycket goda kunskaper i engelska. Framförallt krävs goda kunskaper i Nato-terminologi, vilket framgår av ovanstående mängd av vedertagna förkortningar.

Öva oftare

Deltagandet i övning COCH 2000 gav de svenska deltagarna en god inblick i använd metodik för ledning av flygstridskrafter under en multinationell fredsoperation. Upplägget med en instruktör ur Nato vid varje position var bra och medförde, förutom bra handledning vid respektive position, att ett stort utbyte av erfarenheter och allmän information mellan deltagarna från olika länderna var möjlig på ett naturligt och avspänt sätt.

I COCH 2000 spelades för första gången JAS 39 Gripen i rollen för defensivt luftförsvar – Defensive Counter Air (DCA).

Fram till dess att en Viggen- eller Gripen-division sänds ut på internationella insatser är det för svensk del nödvändigt att så mycket som möjligt delta i övningar av denna typ. Detta för att utbilda och förbereda svensk ledningspersonal som ska bemanna AOC när svenska flygstridskrafter ingår i en PSO. Det känns även angeläget att den svenska personal som ska ingå i JFACC och AOC omgående utses och utbildas för att kunna verka i ett AOC samtidigt som en svensk division sänds ut på internationellt uppdrag. ●

ARTIKELFÖRFATTAREN ÄR
MAJOR OCH GRIPEN-PILOT VID F 7 I SÄTENÄS.